

Hyvinvointiviikonloppu talvimaaisemissa

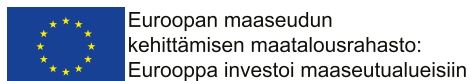
 LAB University of
Applied Sciences

 Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LUKA
LUONTO KAIKILLE

METSÄHALLITUS

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luonto kaikille -hankkeessa laaditut tuotekortit esittelevät esteettömiä ja saavutettavia luontomatkailupalveluita, jotka on suunniteltu yhdessä käyttäjien, matkailuyrittäjien, eräoppaiden ja vammaisjärjestöjen kanssa. Hyvinvointiviikonloppu talvimaisemissa -matkailupalvelua on pilotoitu Liesjärvellä maaliskuussa 2020. Mukana pilottia järjestämässä olivat Erärenki, LuontoLeena, Lindabella, Loimunalle, Oivallusvaara, CP-liitto ja Invalidiliiton Harvinaiset-yksikkö. Tuotekortit ovat kaikkien vapaasti hyödynnettävissä.

Luonto kaikille -hankkeen tavoitteena on kehittää luontomatkailukohteiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta sekä auttaa alueella toimivia yrityksiä tuotteistamaan ja markkinoimaan esteettömiä ja saavutettavia luontomatkailupalveluitaan. Hankkeen toimenpiteet kohdistuvat Kanta-Hämeessä Evon retkeilyalueelle ja Torronsuon ja Liesjärven kansallispuistoihin sekä Päijät-Hämeessä Päijänteen kalastuskohteisiin.

Hankkeen toteutuksesta vastaavat yhteistyössä LAB-ammattikorkeakoulu, Suomen Paralympiakomitea sekä Metsähallituksen Luontopalvelut. Hanke rahoitetaan Hämeen ELY-keskuksen maaseuturahaston tuella.

Sisällys

- 1. Tuotteen kuvaus**
- 2. Toteutus**
- 3. Palveluprosessi**
- 4. Turvallisuus**
- 5. Vinkkejä palveluntuottajalle**

Liite 1: Hinnoittelupohja

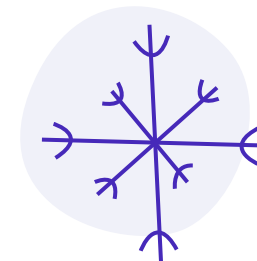
Liite 2: Turvallisuussuunnitelmapohja

1. Tuotteen kuvaus

Perustietoja tuotteesta:

Tuotteen nimi	Hyvinvointiviikonloppu talvimaisemissa
Kohderyhmä	CP-vammaiset henkilöt tai henkilöt, joilla on jokin harvinainen sairaus
Sisällön kuvaus	<p>Viikonlopun kestävä matkailupaketti, jonka teemana on luonnon hyvinvointivaikutukset. Tavoitteena on rohkaista osallistujia omatoimiseen luontoretkeilyyn viikonlopun jälkeenkin.</p> <p>Viikonlopun aikana käydään läpi retkeilytaitoja sekä lisätään osallistujien ymmärrystä luonnon hyvinvointivaikutuksista. Yöpyminen tapahtuu puolijoukkueteltassa tai sisätiloissa.</p>
Ennakkotieto asiakkaalta	<p>Ilmoittautumisen yhteydessä lähetetään asiakkaille kysely, jossa kysytään toimintakyvystä. Vastausten avulla järjestäjät voivat suunnitella viikonlopun ohjelman sopivaksi ja huolehtia, että avustajia on tarpeeksi.</p> <p>Viereisellä sivulla on listattu esimerkkikysymyksiä asiakkaiden toimintakyvyn kartoittamiseksi.</p>
Asiakkaan varustetarpeet	<p>Asiakkaalla on oltava mukanaan vähintään lämpimiä vaatteita, vedenpitävät kengät ja maastoruokailuvälineet. Osallistujat voivat ottaa mukaan myös omat otsalamput, makuualustat ja -pussit.</p> <p>Tervetulokirjeessä annetaan varustelista, joka lähetetään osallistujille vielä uudelleen muistutuksena viikkoa ennen tapahtumaa. Samassa yhteydessä voidaan täydentää varustelistaa esimerkiksi säätilan mukaisen pukeutumisen osalta.</p>

Osallistujamäärä	10-20 osallistujaa 2-3 avustajaa 2-3 opasta
Kesto	3 päivää
Toteutusaika	talvi
Reittiluokitus	helppo-keskivaativa
Hinta	katso hinnoittelupohja (Liite 1)
Hintaan sisältyy	ohjelma, ruokailut, majoitus

Ennakkotieto asiakkaalta, esimerkkikysymyksiä:

Luonnossa liikkuminen:

Kuinka pitkiä matkoja olet liikkunut luonnossa?

Minkälaisessa maastossa olet kulkenut aiemmin? (pururata, kapea metsäpolku, metsätie, pitkospuut tms.)

Kuinka kauan arvioisit jaksavasi kävellä maastossa ajallisesti yhtä mittaa?

Minkälainen liikkumisen apuväline sinulla on käytössä?

Tarvitsetko avustajaa luonnossa liikkumiseen vai liikutko itsenäisesti?

Kuinka paljon koet fyysisen vointisi vaihtelevan päivän aikana?

Huolestuttaako sinua kaatuminen?

Ohjelma ja aikataulu:

Onko sinulla toimintarajoitteita käsissä? Jos on, niin millaisia?

Kuinka paljon sinulla on kokemusta retkeilystä?

Tauot ja ruokailu:

Tarvitsetko apua ruokailussa?

Onko sinulla ruoka-aineallergioita?

Onko sinulla sairauksia, joista avustajien olisi hyvä tietää?

Minkälaisissa asioissa tarvitset apua?

Odotukset:

Minkälaisia toiveita ja odotuksia sinulla on viikonlopun suhteen?

Minkä arvioisit olevan suurin haasteesi tulevassa viikonlopussa?

2. Toteutus

Perjantai

Aloitus ja majoittuminen

Osallistujat voivat levätä matkustamisen päätteeksi ja sisätiloissa majoittuvat osallistujat voivat viedä tavaransa majoitustiloihin. Aloitushetken aikana järjestäjät esittäytyvät, kertovat viikonlopun ohjelmasta, sekä turvallisuusohjeista.

Puolijoukkueteltan pystyttäminen

Teltassa majoittuvien määrän perusteella pystytetään yksi tai kaksi puolijoukkueteltoa. Telttaa pystyttämään otetaan mukaan osallistujia ja osa voi seurata sivusta. Ulkona voi myös hakata halkoja tai kokeilla lumikenkiä.

Teltassa majoituville osoitetaan sisätiloista omat sängyt, siltä varalta että joku heistä haluaa vaihtaa yöllä sisätiloihin nukkumaan. Osallistuja voi halutessaan nukkua teltassa vain toisen yön.

Leirikaste ja iltapala

Nuotion ääressä osallistujat voivat esittäytyä ja kertoa toiveistaan viikonlopun suhteen. Iltapalan jälkeen voidaan lukea tarinoita tai järjestää leirikaste lisäämään yhteisöllisyyttä.

Kuutamokävely

Osallistujien jaksamisen mukaan voidaan tehdä lyhyt iltakävely kuutamon tai otsalamppujen valossa. Jos lumitilanne on riittävä, voidaan kuutamokävelyllä käyttää lumikenkiä.

Lauantai

Aamupala

Aamupalalla kerrataan päivän ohjelma ja jaetaan osallistujat 3-6 -hengen ryhmiin. Ryhmät voidaan jakaa esimerkiksi niin, että samassa ryhmässä on osallistujia suurinpiirtein samalla fyysisellä toimintakyvyllä. Näin vältetään tilanne, jossa joku rasittuu liikaa ja joku kyllästyy odotteluun. Aamupalan jälkeen osallistujat voivat vaihtaa lämmintä päälle.

Ensimmäinen aktiviteetti

Eri aktiviteeteissa kierretään ryhmä kerrallaan. Jokainen aktiviteetti kestää noin kaksi tuntia ja voi olla yhden tai useamman yrittäjän järjestämä. Luonnon hyvinvointivaikutukset -teemaan sopivia aktiviteetteja voivat olla esimerkiksi:

- meditointi luonnossa, Metsämieli-harjoitukset
- luontopolku, luonnon tarkastelu eri aistein
- retkeilytaitojen harjoittelu
- pilkkiminen, lumikenkäily

Lounas ja lepopaikat

Halukkaat osallistujat voivat mennä lounaan jälkeen päivälevolle huoneisiin tai ulos puolijoukkueeltaan. Osallistujat, jotka eivät halua lepäämään, voivat tehdä kävelylenkin lähimaastossa.

Toinen aktiviteetti

Ryhmät siirtyvät seuraavaan aktiviteettiin. Järjestyksessä on hyvä huomioida se, että fyysisesti raskaimmat ohjelmat eivät olisi peräkkäin.

Kahvit ja kolmas aktiviteetti

Aikataulussa on hyvä huomioida, että kolmannen aktiviteetin aikana on vielä valoisaa.

Saunavuorot ja iltaruokailu

Osallistujat voivat käydä saunassa ja syödä mahdollisuuksien mukaan ulkona valmistetun päivällisen. Saunomiseen voidaan myös liittää viikonloppuun teemaan sopivia saunaperinteitä.

Sunnuntai

Aamupala ja neljäs aktiviteetti

Aamupalalla kerrataan taas päivän ohjelma, jonka jälkeen ryhmät osallistuvat viikonloppuun viimeiseen aktiviteettiin.

Pakkaaminen

Osallistujat voivat pakata tavaransa valmiiksi kotiinlähtöä varten. Tällä välin järjestäjät voivat purkaa puolijoukkueeltaan.

Lounas

Lounaan yhteydessä voidaan osallistujille jakaa eväät kotimatkaa varten.

Palautetuokio

Osallistujilta kerätään palautetta ja kysytään, toteutuivatko heidän toiveensa viikonloppuun suhteen. Järjestäjät voivat myös antaa osallistujille palautetta viikonloppuun onnistumisista ja kertoa tarvittaessa ohjeita varustehuoltoon liittyen.

Henkilökunnan rooleja tapahtumassa:

Opas

On vastuussa ohjelmasta ja aikataulusta, suunnittelee ja vetää aktiviteetit.

Yleisavustaja

Avustaa kaikkia osallistujia esimerkiksi liikkumisessa, ruokailussa ja majoittumisessa.

Henkilökohtainen avustaja

Saattaa tulla jonkun osallistujan mukana ja on vain hänen avustajansa. Henkilökohtaisen avustajan työhön kuuluu esimerkiksi pukeutumisessa ja wc-käynneissä avustaminen. Henkilökohtaisen avustajan työtehtävistä tai ohjaamisesta vastaa hänen avustettavansa.

3. Palveluprosessi

Prosessikaavio toteutuksesta

Elementti

markkinointiviesti

kysely toimintakyvystä,
vahvistusviesti

tervetuloviesti, varustelista

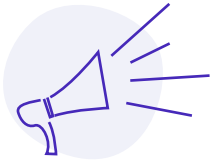
ennen viikonloppua

reittiohjeet

kuvauslupa, avustajan
yhteystiedot

viikonlopun aikana perjantai

Tapahtuma

tieto viikonlopusta

ilmoittautuminen
mukaan

varusteiden hankinta
ja pakkaaminen

matkustaminen
paikalle

tutustuminen ja
aloitus

teltan
pystyttäminen

iltanuotio ja
leirikaste

Kontakti

palvelun markkinointi
eri kanavia pitkin

ilmoittautumislomake
informaatio viikonlopusta
ja palveluympäristöstä

yhteydenotto osallistujiin
muistutuskirje viikkoa
ennen

reittiohjeiden
lähettäminen

esittäytyminen,
kuvausluvut,
aikataulun läpikäynti
avustustarpeen
selvittäminen,
majoituspaikkojen esittely

opettaminen:
- puolijoukkueteltan
pystytys

opettaminen:
- halkojen hakkaus
leirikasteen vetäminen

vertaistuen
mahdollistaminen

Taustatoiminta

markkinoinnin
suunnittelu ja
toteutus
yhteistyö
sidosryhmien kanssa

avustajamäärän ja
ohjelman tarkennus
ruokien suunnittelu
sidosryhmien
tiedottaminen ja
tilavaraukset

tervetuloviestin
kirjoittaminen,
varusteiden hankinta
avustajien tapaaminen
turvallisuussuunnitelman
laittaminen

varusteiden
hankkiminen
kuvauslupien
ja ohjelman
tulostaminen

järjestäjien työnjako
alueen järjestäminen

kipinän
pitäminen

leirikasteen suunnittelu
ryhmien suunnittelu
aktiviteetteja varten

markkinoinnin
budjetointi ja vuosikello

ilmoittautumiskäytäntö

avustajakontaktit

yrittäjän tarina

yrittäjän brändi

verkkokauppa

hinnoittelutapa

lauantai

sunnuntai

viikonlopun aikana

viikonlopun jälkeen

turvallisuusohjeet

retkeilyvinkit

eväät paluumatkalle

viesti järjestäjiltä

videot, kuvat

vahvistusviesti osallistumisesta

aktiviteetit

saunominen

aktiviteetit

palautteen antaminen

kotimatalle lähteminen

varustehuolto kotona

muistojen jakaminen

uuden retken varaaminen

ryhmiin jako
aktiviteettien
vetäminen

avustaminen
tarvittaessa

aktiviteettien
vetäminen

palautteen anto
puolin ja toisin

kannustaminen
omatoimiseen
retkeilyyn

varusteiden
tarkistaminen

pakkaamisessa
ohjeistaminen

yhteydenotto
varustehuollosta

tarjottavista
matkailupalveluista
kertominen

reagointi sosiaalisen
median jakoihin

informaatio
matkailupalvelusta

ohjelman
suunnittelu ja
muokkaaminen
sopivaksi

saunan
lämmittäminen

palautteen
kerääminen ja
jäsentely toiminnan
kehittämistä varten

teltan purku,
varusteiden
pakkaaminen ja
huoltaminen

viestin
kirjoittaminen

sosiaalisen
median kanavien
päivittäminen

suunnitelmien
tarkentaminen ja
päivittäminen

toiminnan jatkuva
kehittäminen

yhteistyö varusteita
vuokraavien tahojen
kanssa

some-strategia

palvelukokonaisuuden
suunnittelu

4. Turvallisuus

Todennäköiset riskit ja niiden välttäminen

Kaatuminen Palveluympäristön sopivuus ryhmälle tarkistetaan etukäteen. Kulkuväylillä ei pidetä tarvikkeita. Riittävä lepo pitää osallistujat virkeinä ja auttaa säilyttämään hyvän tasapainon.

Uupuminen Aikataulu ja ohjelmien sisällöt on suunniteltu etukäteen tarkkaan ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa. Luontopoluilla on evakuointipaikat, joista kerrotaan osallistujille. Ennen viikonloppua järjestäjät huolehtivat siitä, että osallistujilla on aina mahdollisuus levähtää, esimerkiksi kannettavien retkituolien avulla.

Palovammat Tulentekoa ja retkikeittimen käyttöä käydään läpi pienissä ryhmissä, jolloin ohjaaminen on helpompaa. Horjahdusten välttämiseksi nuotipaikkojen ympäristö pidetään helppokulkuisena ja nuotien ääressä ollaan kiireettömästi.

Paleltuminen Järjestelyissä otetaan huomioon se, että joidenkin osallistujien lämmöntuottokyky voi olla alentunut. Riittävästä vaatetuksesta kerrotaan tervetulokirjeessä ja muistutetaan viikonlopun aikana. Osallistujat voivat aina mennä sisätiloihin lämmittelemään tai istua nuotien ääressä.

Sairas- ja allergia-kohtaukset Osallistujia muistutetaan ottamaan omat lääkkeet mukaan. Ilmoittautumisen yhteydessä lähetettävässä kyselyssä selvitetään ruoka-aineallergiat ja ne otetaan huomioon ruokien suunnittelussa.

Yllä oleva lista ei korvaa huolella tehtyä turvallisuussuunnitelmaa. Turvallisuussuunnitelman laatimisessa voi hyödyntää Luonto kaikille -hankkeen turvallisuussuunnitelmapohjaa (Liite 2).

Turvallisuutta lisääviä tekijöitä:

Riittävä tauotus

Osallistujien toimintakyky voi vaihdella päivän aikana. Pidempi lepotauko keskellä päivää auttaa jaksamaan paremmin loppupäivän ajan. Aikataulussa huomioidaan myös siirtymiset, jottei osallistujille tule kiire.

Pienet ryhmäkoot

Pieniä ryhmiä on helpompi ohjata aktiviteeteissa turvallisesti. Myös osallistujien kynnys kertoa omasta väsymisestään madaltuu. Ryhmän jäsenet muistavat toisensa ja huomavat helpommin, jos joku ryhmän jäsen puuttuu.

Vaihtoehtoiset polut

Aktiviteettien suunnittelussa otetaan huomioon se, että osallistujissa on hitaammin ja nopeammin kulkevia henkilöitä. Sopivan haasteen saavuttamiseksi voidaan valita erilaiset luontopolut tai järjestää lisäksi innokkaimmille liikkujille vapaaehtoinen kävelylenkki.

Avustajan tavoitettavuus

Osallistajat ovat viikonlopun aikana hajallaan pienemmissä ryhmissä ja osa saattaa käydä välillä lepäämässä. Viikonlopun aloitushetkessä varmistetaan, että kaikki saavat aina tarvittaessa yhteyden avustajaan, myös yöaikaan.

5. Vinkkejä palveluntuottajalle

Toteutuksessa huomioitavaa:

Teltassa nukkuminen

Yksi tai useampi järjestäjästä tai avustajista pitää yön aikana tulta puolijoukkueteltan kamiinassa ja huolehtii nukkuvien riittävästä lämmöstä.

Teltassa nukkumista varten on osallistujille varattu hyvät retkisängyt, retkipatjat ja talvimakuupussit. Otsalamppuja on hyvä varata telttaan mukaan vessakäyntejä tai sisälle siirtymistä varten.

Ennakkotieto

Järjestäjien tulee saada asiakkaista riittävästi tietoa etukäteen. Ilmoittautumisen yhteydessä kannattaa lähettää kysely, jossa kysytään toimintakyvystä (ei pelkästä diagnoosista). Kyselyyn löytyy esimerkkikysymyksiä tuotekortin alusta.

Viikonlopun ohjelmasta ja aikataulusta on hyvä suunnitella joustava, sillä usein asiakkaiden toimintakyky selviää kunnolla vasta paikan päällä.

Reittivalinnat

Juurakko ja kivet hankaloittavat varsinkin heikon tasapainon omaavien asiakkaiden kulkua, jolloin keskittyminen menee liikkumiseen eikä luonnosta nauttimiseen. Osalla voi olla hyvin heikko rasituksensietokyky, joten reittien pituuksista ja haastavuudesta on hyvä kertoa mahdollisimman tarkkaan etukäteen.

Jotta energiaa riittäisi myös päivän muihin aktiviteetteihin, on hyvä pitää reilusti taukoja. On hyvä muistaa myös, että osallistujat eivät välttämättä halua kertoa väsymisestään ja siksi lepotaukoja voi järjestää luontopolulla myös vaiivikkaa.

Majoitustilat

Majoituspaikan patjat ja tyynyt on hyvä tarkistaa etukäteen, sillä hyvä nukkumismukavuus voi olla erittäin tärkeää asiakkaille, joilla on harvinainen sairaus tai vamma. Tervetulkirjeessä osallistujille voidaan kertoa, että on mahdollista ottaa myös omat tyynyt varmuuden vuoksi mukaan.

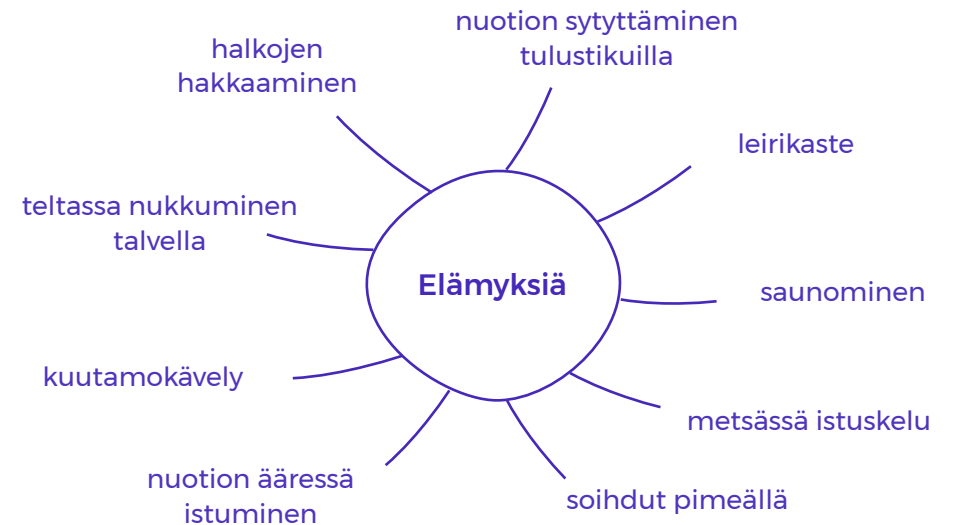
Kömpelö toiminta

Ulkopuolisen silmin osallistujan toiminta voi näyttää välillä kömpelöltä, vaikka hän ei itse koe siinä ongelmaa. On hyvä antaa osallistujien tehdä itse ja varoa turhaan tyrkyttämästä apua.

Ruokailuvälineiden valinnassa kannattaa pitää mielessä mahdolliset rajoitteet osallistujien käsiensä toimintakyvyssä.

Esimerkkejä viikonlopun elämyksistä:

Vertaistuen mahdollistaminen

Monet voivat odottaa saavansa viikonlopun aikana vertaistukea ja vinkkejä arkeen muilta osallistujilta. Palveluntuottajan on hyvä luoda tilanteita vertaistukikeskusteluun ja huomioida se aikataulussa. Palveluntuottajan ei kuitenkaan ole tarkoitus vetää vertaistuki-keskustelua, vaan joku osallistujista voi ohjata keskustelua halutessaan tai sitä voidaan käydä luontevasti sopivissa tilanteissa esimerkiksi nuotion äärellä.

Avun tarjoaminen

Avun tarjoamisessa kannattaa olla herkillä tuntosarvilla, sillä liika hössöttäminen koetaan helposti turhauttavana ja ahdistavana. Jos tilanne näyttää siltä, että osallistuja tarvitsee apua, on kohteliasta tarjota apua sanallisesti ja uskoa saatu vastaus. Näin tuetaan osallistujan itsenäisyyden tunnetta.

Tärkeää on luottaa siihen, että osallistujat kertovat itse kun tarvitsevat apua.

Avustajakoira

Avustajakoira auttaa käyttäjäänsä päivittäisissä asioissa, kuten esimerkiksi tavaroiden nostamisessa tai oven avaamisessa. Valjaissa oleva avustajakoira on töissä, joten siihen ei saa kiinnittää huomiota. Näin koiralla säilyy työrauha ja käyttäjä saa avustajakoiran täyden huomion.

Avustajakoiran saa ottaa mukaan mihin vain. Jos joku osallistuja on allerginen koiralle, voidaan majoitusjärjestelyitä muuttaa.

1. Lisää haluttu kate kertoimella nettokustannusten päälle.

Kerroin = $100 / (100 - \text{Katetavoite } \%)$

Katteellinen hinta = Nettokulut x kerroin

Katetavoite % _____

Nettokulut

Kerroin

Katteellinen hinta:

2. Lisää mahdollinen myyntikulu tai -komissio katteellisen hinnan päälle.

Kerroin = $100 / (100 - \text{Myyntikomissio } \%)$

Hinta myyntikulun kanssa = Katteellinen hinta x kerroin

Myyntikomissio % _____

Katteellinen hinta

Kerroin

Hinta myyntikulun kanssa:

3. Lopuksi Alv lisätään ulosmyyntihinnastoon.

Myyntihinta = Hinta myyntikulun kanssa + Hinta myyntikulun kanssa / 100 x Alv %

Myyntihinta per osallistuja = Myyntihinta / Asiakasmäärä

Alv % _____

Myyntihinta:

Myyntihinta per osallistuja:

Mikä on yrityksen kateprosentti? Katteella yritys maksaa omat kiinteät kustannukset, tulevan toiminnan kehittämisen ja omistaja saa voittoa.

Voit siirtää nettokulut tähän viereiseltä sivulta.

Jos katetavoite on esimerkiksi 20% ja nettokulut 1500€, tulee katteelliseksi hinnaksi 1875€.

Mitä mahdollinen myyjä pyytää?

Voit siirtää vaiheessa 1 lasketun katteellisen hinnan tähän.

Jos myyjä pyytää esimerkiksi 10% ja katteellinen hinta on 1875€, tulee hinnaksi 2083€.

Yleinen 24%, ruokatuote 14%, liikuntapalvelut ja majoitus 10 % jne.

Tämä on se hinta, jonka osallistuja palvelusta maksaa.

Liite 2: Turvallisuussuunnitelmapohja

Yleiskuvaus

Toiminnan nimi

Toimintapaikka

Ajankohta

Toiminnan
kuvaus

Järjestäjä

Turvallisuus-
vastaavan ja
varahenkilön
yhteystiedot

Tiedot
asiakkaista

Osallistujien
enimmäismäärä

Olosuhde-
rajoitukset

Ennaltaehkäisevät toimenpiteet

Viranomais-
ilmoitukset

Lupa-asioiden
varmistaminen

Riskianalyysin
laatijat ja
käsittely

Vakuutusurva

**Ohjaajien
pätevyys-
vaatimukset**

**Oppaiden
ensiapu- ja avun
hälytys-välineet,
sekä muu
turvavarustus**

**Ravinto- ja
hygienia-
ohjeistus**

Paloturvallisuus

**Turvallisuus
vesillä**

**Asiakkaiden
turvallisuus**

Pelastussuunnitelma

**Tärkeät
puhelinnumerot**

**Pelastuspisteet,
koordinaatit ja
ohjeet pelastus-
viranomaiselle**

**Ohjeet avun
hälyttämiseen**

**Tiedotusohjeet
median varalle**

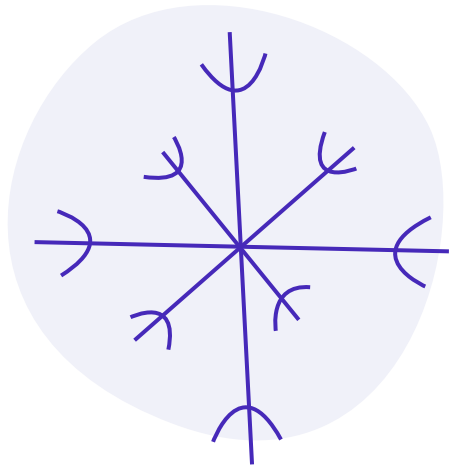
**Viranomaisille
ilmoittaminen**

**Toiminta vakavissa
onnettomuus- tai
vahinko-
tilanteissa**

**Toiminta muissa
onnettomuus- tai
vahinko-
tilanteissa**

**Ohjeet
raportointiin**

Jälkihoito

Lisätietoa

Lisää apua luontomatkailupalveluiden suunnitteluun ja toteutukseen saa myöhemmin ilmestyvästä Luonto kaikille -hankkeen oppaasta: Yhdenvertaisuutta luontomatkailuun - Esteettömien ja saavutettavien luontomatkailupalveluiden suunnitteluopas.

Kaikki tuotekortit liitteineen sekä suunnitteluopas ovat saatavissa vuoden 2020 loppuun mennessä digitaalisessa muodossa osoitteesta: www.paralympia.fi/luonto-kaikille

Luonto kaikille -hanke

luontokaikille

LUKA-hanke

#luontokaikille #yhdenvertaisuus

